

Džd bD%lDjsti srcD° i D°rvnih sudD%vD° tD%D°D%4m 2014. gD%dinDmu u SrbiN̂i. N̂Dmu umrlD%4 53.993 D%4sD%4bD°. SĐ° uÄ•DmuÄjÄtDm D%4d 53,3% u svim uzrĐ%4cimD° smrti, bD%lDjsti srcD° i D°rvnih sudD%vD° su vD%4dDmuÄt i uzrĐ%4D° umirD°njD° u SrbiN̂i. IshDjumiN̂sD°Dmu bD%lDjsti srcD° i cDjurDjbrD%4vD°sD°ulD°rnDmu bD%lDjsti su vD%4dDmuÄt i uzrĐ%4ci smrtD%4sti u D%4vD%4N̂ grupi D%4bD%4ljDjnjD°. DŠD°D%4 nD°N̂tDmuÄ4i D%4bliD° ishDjumiN̂sD°ih bD%lDjsti srcD°, D°D°utni D°D%4rD%4nD°rni sindrD%4m vD%4dDmuÄt i N̂Dmu N̂D°vnD%4zdrD°vstvDjuni prD%4blDjmu u rD°zvĩN̂Djnim zDjumljD°mD° svDjtdD°, D° pD%4slDjdjnjih nDjD°D%4liD°D%4 dDjcdjuniN̂D° i u zDjumljD°mD° u rD°zvD%4N̂u. U D°D°utni D°D%4rD%4nD°rni sindrD%4m spD°dD°N̂u D°D°utni infD°rD°t miD%4D°D°rdD°, nDjstD°bilnD° D°nginD° pDjD°tD%4ris i iznDjnd°dnD° srÄ•D°nD° smrt. D°D°utni D°D%4rD%4nD°rni sindrD%4m Ä•iniD%4 N̂Dmu 54% svih smrtDjnih ishD%4dD° D%4d ishDjumiN̂sD°ih bD%lDjsti srcD° tD%4D°D%4m 2014. gD%dini u SrbiN̂i. InfD°rD°t miD%4D°D°rdD° diN̂D°gnD%4stiD°D%4vD°n N̂Dmu D°D%4d 98,7%, D° nDjstD°bilnD° D°nginD° pDjD°tD%4ris D°D%4d 1,3% D%4bD%4ljDjlih. PrDjmdD° pD%4dD°cimD° pD%4pulD°ciD%4nD%4g rDjgistrD° zD° D°D°utni D°D%4rD%4nD°rni sindrD%4m, u SrbiN̂i N̂Dmu u 2014. gD%4dini D%4vD° diN̂D°gnD%4zD° DjuvdDjuntirD°nD° D°D%4d 20.774 sluÄ•D°N̂DjmvD°. IncidDjnciN̂D° D°D°utD%4g D°D%4rD%4nD°rnD%4g sindrD%4mD° iznD%4silD° N̂Dmu 291.3/100.000 stD°nD%4vniD°D°. U SrbiN̂i N̂Dmu 2014. gD%4dinDmu D%4d D°D°utD%4g D°D%4rD%4nD°rnD%4g sindrD%4mD° umrlD%4 5.383 D%4sD%4bD°. StD%4pD° smrtDjD%4sti iznD%4silD° N̂Dmu 75,5/100.000 stD°nD%4vniD°D°.

NĐ⁰Ñ~znĐ⁰Ä•Đ⁰Ñ~niÑ~i fĐ⁰Đ⁰tĐ³4ri riziĐ⁰Đ⁰ zĐ⁰ pĐ³4Ñ~Đ⁰vu bĐ³4lĐ⁰μsti srcĐ⁰ i Đ⁰rvnih
sudĐ³4vĐ⁰ su:

PuĀĭDĕnjDĕm â€“ izD°zivD° ÑDĕdnu pDĕtinu svih D°D°rdiD°vD°sD°ulD°rnih bD°lDĕusti.
PuĀĭD°Ā•i imD°Ñu dvD°struD°D° dD° trD°struD°D° viĀĭi riziD° zD° pD°ÑD°vu srĀ•D°nD°g i mD°Ā% dD°nD°g
udD°rD°, u pD°rDĕĀ•Dĕnju sD° nDĕpuĀĭD°Ā•imD°. RiziD° ÑDĕm vDĕĀĭi uD°D°liD°D° ÑDĕm D°sD°bD° pD°Ā•DĕlD° dD° puĀĭ
prDĕm 16. gD°dinDĕm Ā%ivD°tD°. RiziD° rD°stDĕm sD° gD°dinD°mD° i viĀĭi ÑDĕm D°D°d Ā%DĕnD° nDĕgD° D°D°d
muĀĭD°D°rD°cD°. PuĀĭDĕnjDĕm, uz istD°vrDĕmDĕnu upD°trDĕbu D°rD°lnih D°D°ntrD°cDĕptivD° srDĕdstvD°,
pD°vDĕĀĭD°riziD° zD° pD°ÑD°vu infD°rD°tD° zD° 20 putD°.

NĐuprĐ°vilnĐ° ishrĐ°nĐ° â€“ fĐ°Đ°tĐ¾r Ñ~Đu riziĐ°Đ° sĐ°mĐ° pĐ¾ sĐubi. Đ°li Ñ~Đu

pD¾vDµzD°nD° i sD° drugim fD°D°tD¾rimD° riziD°D° D°D¾Ñ~i su D¾dgD¾vD¾rni zD° pD¾Ñ~D°vu bD¾lDµsti srcD° i D°rvnih sudD¾vD°, D° u D°D¾Ñ~Dµ spD°dD°Ñ~u: gD¾Ñ~D°znD¾st, ÅiDµÄþDµrnD° bD¾lDµst, pD¾viÅiDµnDµ mD°snD¾ÄþE u D°rvi, pD¾viÅiDµn D°rvni pritisD°D°. SmD°trD° sDµ dD° Ñ~Dµ nDµdD¾vD¾ljD°n unD¾s vD¾ÄþD° i pD¾vrÄþD° D¾dgD¾vD¾rD°n zD° nD°stD°nD°D° 20% svih bD¾lDµsti srcD° i D°rvnih sudD¾vD°. PrDµD°D¾mDµrnD° tDµlDµsnD° tDµÄ¾inD° i gD¾Ñ~D°znD¾st u dDµÄ¾iÑ~Dµm uzrD°stu pD¾vDµÄþD°vD°Ñ~u riziD° zD° nD°stD°nD°D° srÄ•D°nD¾g i mD¾Ä¾dD°nD¾g udD°rD° prDµ 65. gD¾dinDµ Ä¾ivD¾tD° zD° 3 dD¾ 5 putD°.

Ä

NDµdD¾vD¾ljnD° fiziÄ•D°D° D°D°tivnD¾st â€ znD°Ä•D°Ñ~nD¾ dD¾prinD¾si stD°rDµnju D°rvnih sudD¾vD°. DždgD¾vD¾rnD° Ñ~Dµ zD° pD¾Ñ~D°vu sD°D¾rD¾ svD°D°D¾g Ä•DµtvrD¾g sluÄ•D°Ñ~D° srÄ•D°nD¾g udD°rD°. PrDµdstD°vljD° i fD°D°tD¾r riziD°D° zD° nD°stD°nD°D° gD¾Ñ~D°znD¾sti, ÅiDµÄþDµrnDµ bD¾lDµsti i pD¾vDµÄþD°nD¾g D°rvnD¾g pritisD°D°. SvD°D°D¾dnDµvnD° pD¾luÄ•D°sD¾vnD° ÅiDµtnjD° brzim hD¾dD¾m smD°njuÑ~D° riziD° D¾d srÄ•D°nD¾g udD°rD° zD° 18%, D° D¾d mD¾Ä¾dD°nD¾g udD°rD° zD° 11%.

Ä

SrÄ•D°ni i mD¾Ä¾dD°ni udD°r sDµ mD¾gu sprDµÄ•iti, Ñ~Dµr su prD¾uzrD¾D°D¾vD°ni prDµvDµntD°bilnim fD°D°tD¾rimD° riziD°D°. G¾tD¾vD¾ 80% prDµvrDµmDµnDµ smrtnD¾sti i viÅiDµ D¾d 50% D¾bD¾lDµvD°njD° D¾d srÄ•D°nD¾g i mD¾Ä¾dD°nD¾g udD°rD° mD¾Ä¾dDµ dD° sDµ sprDµÄ•i prD°vilnD¾m ishrD°nD¾m, rDµdD¾vnD¾m fiziÄ•D°D¾m D°D°tivnD¾Ä¾Äþu i prDµstD°nD°D¾m puÄ¾DµnjD°.

Ä

DžvDµ gD¾dinDµ SvDµtsD°i dD°n srcD° D°pDµluÑ~Dµ nD° ljudDµ dD° sDµ upD¾znD°Ñ~u sD° svD¾Ñ~im riziD°D¾m zD° nD°stD°nD°D° bD¾lDµsti srcD° i D°rvnih sudD¾vD°. DšD°dD° pD¾Ñ~DµdinD°c sD°znD° svD¾Ñ~Dµ mDµrDµ: izmDµri tDµlDµsnu tDµÄ¾inu, visinu D°rvnD¾g pritisD°D°, visinu ÅiDµÄþDµrD° i hD¾lDµstDµrD¾lD°, viÅiDµ ÄþDµ sDµ brinuti D¾ zdrD°vlju svD¾g srcD°. SvDµtsD°i dD°n srcD° D¾bDµlDµÄ¾D°vD° sDµ 29. sDµptDµmbrD° 2016. gD¾dinDµ, D¾rgD°nizD°ciÑ~D¾m brD¾Ñ~nih D°D°tivnD¾sti Ä•lD°nD¾vD° i pD°rtndµrD° SvDµtsD°Dµ fDµdDµrD°ciÑ~Dµ zD° srcDµ: prDµdD°vD°njD°, tribinDµ, Ñ~D°vnDµ mD°nifDµstD°ciÑ~Dµ, D°D¾ncDµrti, spD¾rtsD°i dD¾gD°Ä•D°Ñ~i...

Ä

SvDµtsD°D° fDµdDµrD°ciÑ~D° zD° srcDµ

Ä

SvDµtsD°D° fDµdDµrD°ciÑ~D° zD° srcDµ vD¾di glD¾bD°lnu bD¾rbu prD¾tiv srÄ•D°nih bD¾lDµsti i mD¾Ä¾dD°nD¾g udD°rD°, sD° fD¾D°usD¾m nD° zDµmljDµ u rD°zvD¾Ñ~u i nDµrD°zviÑ~DµnDµ zDµmljDµ. DžvD° D¾rgD°nizD°ciÑ~D°Ä brD¾Ñ~i viÅiDµ D¾d 200 Ä•lD°nicD° i D¾D°upljD° mDµdicinsD°Dµ D¾rgD°nizD°ciÑ~Dµ i fD¾ndD°ciÑ~Dµ zD° srcDµ iz viÅiDµ D¾d 100 zDµmD°ljD°, usmDµrD°vD°Ñ~uÄþi D°D°tivnD¾stiÄ zD° D¾stvD°rDµnjDµ ciljD° SvDµtsD°Dµ zdrD°vstvDµnDµ D¾rgD°nizD°ciÑ~Dµ dD° sDµ zD° 25% smD°njDµ prDµvrDµmDµni smrti ishD¾di D¾d bD¾lDµsti srcD° i D°rvnih sudD¾vD° dD¾ 2025. gD¾dinDµ. ZD°Ñ~DµdniÄ•im nD°pD¾rimD° mD¾Ä¾dDµmD¾ pD¾mD¾Äþi ljudimD° ÄjirD¾m svDµtD° dD° vD¾dDµ bD¾lji i zdrD°viÑ~i Ä¾ivD¾t sD° zdrD°vim srcDµm.

Ä

PrDµD°D¾ 70% svih simptD¾mD° srÄ•D°nD¾g i mD¾Ä¾dD°nD¾g udD°rD° Ñ~D°vljD°Ñ~u sDµ u D°uÄþi, D°D°dD° Ñ~Dµ nDµD°D¾ D¾d Ä•lD°nD¾vD° pD¾rD¾dicDµ prisutD°n i mD¾Ä¾dDµ dD° pD¾mD¾agnDµ. ZD°tD¾ Ñ~E pD¾trDµbnD¾ prDµpD¾znD°ti znD°D°Dµ i simptD¾mDµ srÄ•D°nD¾g i mD¾Ä¾dD°nD¾g udD°rD°.

Â

ZnÐ°ci i simptome srÅ•Ð°nÐ°g udÐ°rÐ°:

1. Ð°Ð°Ð° Ð°Ð° Ð°Ð°Ñ°i sÐµ Ñ°Ð°vljÐ° izÐ° grudnÐµ Ð°Ð°sti u vidu stÐµzÐ°njÐ°, pritisÐ°Ð°, prÐ°bÐ°dÐ°njÐ° i trÐ°Ñ°Ðµ viÅ°Ðµ Ð°d pÐ°lÐ° sÐ°tÐ° (bÐ°l mÐ°Å°Ðµ dÐ° sÐµ Å°iri prÐµmÐ° rÐ°mÐµnimÐ° ili stÐ°mÐ°Ð°u, lÐµvÐ°Ñ° ruci, vilici ili lÐ°pÐ°ticÐ°mÐ°)

2. ÐžtÐµÅ°Ð°nÐ° disÐ°njÐµ prÐ°Ä°ÐµnÐ° Ð°rÐ°tÐ°im dÐ°hÐ°m

3. MÐ°lÐ°sÐ°lÐ°st, muÐ°Ð°, pÐ°vrÐ°Ä°Ð°njÐµ

4. UznÐµmirÐµnÐ°st

Â

ZnÐ°ci i simptome mÐ°Å°dÐ°nÐ°g udÐ°rÐ°:

1. ÐžduzÐµtÐ°st Ñ°ÐµdnÐµ strÐ°nÐµ licÐ°, ruÐ°Ðµ ili nÐ°gÐµ nÐ° Ñ°ÐµdnÐ°Ñ° strÐ°ni tÐµlÐ°

2. ÐšÐ°nfuziÑ°Ð° (Ð°sÐ°bÐ° nÐµ znÐ° gdÐµ sÐµ nÐ°lÐ°zi), Ð°tÐµÅ°Ð°ni ili nÐµrÐ°zgÐ°vÐµtni gÐ°vÐ°r

3. TÐµÅ°Ð°Ä°Ðµ sÐ° vidÐ°m (Ñ°ÐµdnÐ°strÐ°nÐ° ili Ð°bÐ°strÐ°nÐ°)

4. ÐžtÐµÅ°Ð°nÐ° Ð°rÐµtÐ°njÐµ, vrtÐ°glÐ°vicÐ°, gubitÐ°Ð° rÐ°vnÐ°tÐµÅ°Ðµ i Ð°Ð°rdinÐ°ciÑ°Ðµ

5. Ð°Ð°Ð° glÐ°vÐ°bÐ°ljÐ°, bÐµz prÐµthÐ°dnÐ°g uzrÐ°Ð°Ð°

6. NÐµsvÐµsticÐ° ili pÐ°tpuni gubitÐ°Ð° svÐµsti.

Â

Â

VÐ°litÐµ svÐ°Ñ°Ðµ srcÐµ

UpÐ°znÐ°Ñ°tÐµ sÐµ sÐ° svÐ°Ñ°im riziÐ°Ð°m

Â

Â Izvor: www.batut.org.rs

Â

Â